TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja, ilmestyy Astorissa, Ore., joka tiistai The Western Workmen's Pub. Society'n kustantamana.

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
1 vuosikerta....$1.50 Puoli vuotta....90c
CANADAAN JA SUOMEEN
1 vuosikerta....$1.75 Puoli vuotta..$1.00

TOVERITAR
BOX 99 ASTORIA, ORE.

Entered as second-class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3rd, 1879.

TOVERITAR
(THE WOMAN COMRADE)
SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:
One year.....$1.50 6 months.....90c
IN CANADA:
One year.....$1.75 6 months....$1.00
IN FOREIGN COUNTRIES:
One year.....$1.75 6 months....$1.00

Advertising rates 50c per inch per insertion. Huoneusto sijaitsee 10:nnen ja Duane katujen kulmassa. Puhelin 365. Ilmotushinta 50 senttiä tuumalta kerran. Naimailmotuksista $1.00 ensimäiseltä tuumalta ja 50 senttiä jokaiselta seuraavalta tuumalta.

TOIMITUS:
Maiju Nurmi

Box 99, Astoria, Oregon.

Toverittaren tilaajaluettelo osottaa seuraavaa:

UUSIA	48
KATKENNEITA	52

NE TYÖMIEHEN JOULUN AVUSTAJAT

jotka vielä eivät ole ryhtyneet valmistelemaan kirjotuksiaan, käykööt käsiksi asiaan näinä päivinä. Elokuu on jo kulumassa ja viimeistään on kirjotusten oltava Työmiehen Joulun toimituksen hallussa syyskuun 15 p. Jotkut avustajista ovat jo nyt lähettäneet kirjotuksensa ja toivottavaa olisi, ettei kukaan avustajista jättäisi kirjotuksensa lähettämistä ihan viime tinkaan, että jäisi tarpeeksi aikaa kirjotusten kuvittamiseen y.m.s.. Siis kynään pystyvät toverit, miehet ja naiset, sivuuttakaa muut ylityönne nyt siihen saakka kunnes kirjotuksenne Työmiehen Joululle on valmis. Asia on siksi tärkeä, että sille ansaitsee antaa aivan erikoista huomiota. Työmiehen Joulu on ainoa suomenkielinen työväen joululehti tänä vuonna.

Kirjotukset lähetettävä osotteella: Työmiehen Joulun Toimitus, Box 553, Superior, Wis.

Kulku sosialismiin

Kehityksen teoria on osottanut, että luonnossa on kaikki tuhansien ja tuhansien alinomaisten muutoksien seurausta, että nykyisyys eroaa menneisyydestä ja että tulevaisuus täytyy olla erilainen kuin nykyisyys.

Yleinen kehitys ei salli taloudellisen ilmiön, yhteiskunnan kaikkien vaiheitten, niin nykyisten kuin menneitteinkin, sivuuttaa tämän tieteen osottaman lain alaisuutta.

Erilaiset aineelliset ja taloudelliset olosuhteet, jotka ovat vallinneet yhteiskunnissa ennen, ovat johtaneet näitä yhteiskuntia muodostavien joukkojen erilaisiin ajatusmuotoihin ja käsityksiin ja ovat muodostaneet ser perustan, jonka päälle on sitte kohonnut se ylärakenne, jonka muodostavat siveyssäännöt, uskonnolliset menöt, siviili- ja rikoslait, valtiolliset järjestöt ja muut järjestykset ja säännöstykset, tukemaan aineellisia voimia kontrolleeraavan luokan taloudellista valtaa välttämättömien elämän välineitten tuotannossa.

\- - -

Menneisyyden historia on jatkuvaa muutosta, kulkua kehityksen ja perinpohjaisen muutoksen kautta ja osottaa se valheeksi nykyistä järjestelmää puolustavain "oikeaoppisten" väitteen että nykyistä yhteiskuntamuotoa hallitsevat ikuiset ja muuttumattomat lait, että omaisuus muutamain harvain monopoolina ei voi muuttua, vaan tulee jäämään kuin kivettyneenä nykyiseen muotoonsa, sallien korkeintaan tapahtuvan joitakin pieniä korjauksia ja uudistuksia, jotka tulevat huojentamaan monien tuskia ja vähentämään joitakin väärinkäytöksiä, joita sattumalta voi nykyisessä muodossa olla.

Kehityksen laki on ristiriidassa moisen väitteen kanssa sellaisen muuttumattoman ja ehdottoman "luonnonlain" toiminnasta. Ei ole olemassakaan sellaista lakia, jonka voitaisi sanoa toimivan yksityisomistuksen puolustamiseksi maan ja tuotantolaitoksien suhteen, jotka ovat välttämättömiä yhteiskunnan elämälle ja hyvinvoinnille.

\- - -

Kehityksen luonnollisen prosessin kautta on ihmiskunta kehittynyt alkuperäisestä villeyden tilasta ensin raakalaisuuteen ja siitä sitte nykyiseen — "sivistykseen". Kehitys sivuutti vanhan, alkuperäisen yhteiskuntamuodon, joka perustui heimon keskinäiselle yhteisavulle ja kulki sivistyksen monien vaiheitten läpi, jolloin yhteiskuntajärjestelmä perustui maan, orjien ja yhteiskunnan välttämättömien elämänvälineitten tuottamiseksi tarvittavien työkalujen ja koneistojen yksityisomistukselle. Ja nykyisen yhteiskunnan merkit viittaavat taas siihen, että palataan yhteisomistukseen, mutta ääretömän paljon korkeammalla asteella.

Menneitten yhteiskuntien historia on yksinkertaisesta alkumuodosta monimutkaisempaan rakenteeseen kehittyvän yhteiskunnallisen kehityksen historiaa Mutta kehitys on kuluneen vuosisadan ajalla edistynyt suurella nopeudella siirtäen taloudellista valtaa muutamain harvain käsiin kauppa- ja rahaetujen yhdistymisprosessin kautta, korporatsioonien, rajotetulla vastuuvelvollisuudella olevien yhtiöitten, liittoutumien ja trustien muodossa kohottaen yhteiskunnallista tuotantoa mailman markkinoita varten, poistaen yksilöllisen ammattimiehen, erottaen työläiset tuotantovälineiden omistuksesta ja kooten ne keskittyneisiin työpajoihin ja tehtaisiin käyttämään nykyaikaisen teollisuuskapitalismin tieteellistä koneistoa.

\- - -

Tämä yhteiskunnassa olevien yksilöitten yhdistymä, joka pitää hallussaan yhteiskunnalle välttämättömäin elintarpeitten tuotantokoneistoa, tämä ryhmä, joka ei suorita mitään palvelusta yhteiskunnassa, vaan muodostaa loiseläjäin ryhmän, joka käyttää hyväkseen erityisesti harjotettujen liikkeenhoitajain järjestämiskykyä valvomaan teollisuuksia palkan edestä, on nykyiseen teollisuuskapitalismiin kuuluvain voimien taloudellisen kehityksen välttämätön ja kiertämätön tuote, eikä sitä ole ollut olemassa koskaan ennen sivistyselämän edellisissä vaiheissa.

Tämä kehitys se näyttää tietä ja osottaa mahdollisuuden, että näitä voimia voidaan käyttää yhteiskunnan hyväksi kokonaan eikä kuten nyt, tuottaa turmiota työläisten suurille joukoille, pakottaa heitä joukottain työttömyyteen ja sallia vain sellaista palkkaa työtä tehdessä, että se juuri estää suorastaan nälkäänkuolemasta.

Yhdeksännentoista vuosisadan alussa suuntautui työläisten katkeruus vaistomaisesti koneita vastaan, joita he pyrkivät särkemään. He eivät voineet nähdä niissä muuta kuin sorron välineitä. Mutta me sosialistit näemme niissä keinon taivuttaa luonnonvoimat ihmisen palvelukseen ja sosialismin vallitessa käytetään niitä koko yhteiskunnan hyväksi ja tulevat ne keventämään työläisten työtä.

Yhteiskunnallisen omistuksen asettaminen nykyisen omistuksen tilalle on nyt ensi kerrart mahdollinen sivistyskaudessamme. Ottamalla yhteiskunnan haltuun tuotantovälineet, muodostetaan keskinäisen avun ja yhteiskunnallisen palveluksen yhteiskunta. Tämä näennäinen takaisin palaaminen alkuperäisten esi-isäimme yhteiskunnalliseen elämään ei kuitenkaan ole sitä, s.o. palaamista siihen yksinkertaiseen vanhan yhteiskunnan muotoon, vaan tulee yhteiskunta olemaan moninaisempi ja kehittyneempi, käsittäen ihmiskunnan uudenaikaiset aatteet ja käsitykset, jotka perustuvat menneisyydessä kootuille kokemuksille ja tiedoille ja muodostavat olosuhteet, jotka o-

LAPSILLE KIRJOTTAJAT, TARTTUKAA KYNÄÄN!

Kaikkia entisiä ja paljon uusia lasten julkaisujen avustajia pyydetään lähettämään kirjotuksia LASTEN JOULUUN.

Tehkäämme yhteisvoimin Lasten Joulusta oikein pirteä ja ajanmukainen julkaisu. Kirjotusten pitäisi olla täällä viimeistään lokakuun alussa. Kuvat ovat myöskin tervetulleita. Kirjotukset lähetettävä osotteella: Lasten Joulun Toimitus, Box 99, Astoria, Oregon.

KATSAUKSIA

Järjestyminen tuottaa tuloksia.

Työväen lehdet ovat jo vuosikausia kertoneet naistyöläisten pitkistä työpäivistä, huonoista työoloista ja kehnoista palkoista useissa hallituksen verstaissa. Varsinkin kaiverrusosastolla työskentelevien naisten palkat ja hirvittävän pitkät päivät ovat kaikille työväen lehtien lukijoille tunnetut. Noin vuosi sitten tehdettiin naisilla kaiverrusosastolla niin monta tuntia ylityötä, että heidän päivänsä olivat usein 14—16 tuntisia. Amerikan naisten ammattiliitto naisten äänioikeusliitto ja kongressinainen Jeanette Rankin valittivat asiasta sihteeri McAdoolle, joka heti määräsi lopettamaan ylityön ja pitämään työpäivän 8-tuntisena. Mutta naisten alhaiset palkat jäivät ennalleen. Amerikan naisten ammattiliitto on koettanut järjestää kaivertajanaisia jo kauan aikaa, vaan "kuullaisuus" työnantajaansa — itse Setä Samulia kohtaan on estänyt näitä naiset näkemästä velvollisuuksiaan itseänsä kohtaan. Vihdoin pitkällisen agiteerauksen perästä noin 700 kaivertajanaista yhtyi unioon. Palkanylennys vaatimus alkoi saada yleistä kannatusta nälden arkojen naisten keskuudessa. Asia vedottiin kongressiin. Union järjestäjä kertoo kirjelmässään kongressille m.m. seuraavaa: "Naistyöläisten palkka hallituksen kaiverrusosastolla vaihtelee $1.75 ja $2.24 välillä. Heidän ylinpalkkansa on huonompi kuin Chicagon teurastimoissa työskentelevien naisten alinpalkka. Naisten palkka näissä verstaissa ei ole noussut vuosikausiin, vaikka elinkustannukset ja vuokrat ovat nousseet. Miehet, jotka puhdistavat koneita ja kantavat tuotteita ja tavaroita, saavat paljon parempaa palkkaa kuin ammattitaitoiset, koneita käyttävät naiset. Ajurit ja varastomiehet saavat parempaa palkkaa kuin ne naiset, jotka ovat vastuussa hallituksen bondien, rahojen ja postimerkkien kunnollisuudesta. Noin 70:llä prosentilla kaivertajanaisista on perheen jäseniä, jotka ovat riippuvaisia heidän ansiostaan." Nyt on laadittu laki, joka määrää kaivertajanaisten alinpalkan $2.87 päivältä, eli yksi sentti vähempi kuin naiset vaativat. —Ilman järjestymistä he ehkä vieläkin raataisivat $1.75 päiväpalkalla. Kaivertajanaisten union jäsenmäärä on nyt yli 2000 eli puolet kaikista kaivertajanaisista.

\- - -

Norja suojelee "isättömiä" lapsia.

Norjassa on äskettäin hyväksytty laki, jonka mukaan aviottoman äidin lapsi tulee saamaan "kansakunnan täydellisen hyväksymisen." Uuden lain mukaan on hallitus edesvastuussa siitä, että aviottomat lapset tulevat saamaan ruokaa, suojaa ja kasvatusta. Valtio valvoo, että lapsen isä ja äiti yhtäläisesti ovat edesvastuussa lapsen elatuksesta ja kasvatuksesta. Tietysti siinä tapauksessa, että lapsen isä tai äiti ei huolehdi lapsesta, pitää valtio siitä huolen. Norja on ensimäisenä kansojen joukossa luopumaan vanhanaikaisesta raa'asta tavasta kohdella aviottomia äitejä yksin "syyllisinä" ja heidän lapsiaan äpäröinä, joilla ei ole tavallisen lapsen oikeuksia valtion eikä ihmisten silmissä.

\- - -

Seattlen hotellipalvelijattaret vaativat palkan ylennystä.

Seattlen hotellipalvelijattarien unio on lähettänyt kaikille hotellien pitäjille vaatimuksen, jossa vaaditaan viikolta palkkaa 15 dollarista ylöspäin sekä työviikon rajottamista kuusipäiväiseksi. Tähän mennessä ovat kaikki hotellien pitäjät, paitsi kaksi, suostuneet vaatimukseen; nämäkin kaksi ovat suostuneet maksamaan vaaditun palkan, vaan eivät ole suostuneet kuuden päivän työviikkoon. Arvellaan näidenkin pian suostuvan. Hotellipalvelijattarien unio on toiminut vasta muutamia kuukausia. Sen jäsenet olivat varustautuneet lakkoutumaan, ellei union vaatimuksiin olisi suostuttu. Unioon on hiljattain yhtynyt 21 uutta jäsentä. Suomalaiset naiset, jotka työskentelevät sillä alalla, ehkä kuuluvat kaikki unioon. Jos on joitakin, jotka eivät vielä ole yhtyneet, niin toivottavasti he pian yhtyvät. Järjestöön kuuluminen ei saa päättyä siihen kun joku vaatimus on saatu ajetuksi läpi. Työnantajat ovat aina valvomassa etujaan ja ovat valmiita vikuroimaan palkan maksussa y.m. tilaisuuden tullen, joten työläisten tulee olla samoin, aina palkallaan järjestössään puolustamassa oikeuksiaan.

\- - -

Vancouverin, B.C., pesulaitostyöläisten järjestyminen

edistyy hyvin huolimatta työnantajien ilkeydestä ja vainosta. "Cascade" pesulaitos on yksi katalimpia union vainoojia, vaan, peläten järjestyneen työväen vainoa, se ei uskalla suorastaan erottaa työläisiä, joita epäillään union järjestäjiksi, mutta tekee heidän olonsa laitoksessa niin sietämättömäksi, että kukaan, joka toimii järjestäjänä tai edes suosii innokkaasti uniota, ei voi olla kauan työssä siinä laitoksessa. Tietysti kaikissa laitoksissa koetetaan samoja menettelyjä, vaan ei kovin hyvillä tuloksilla, koska lähes 60 porsenttia Vancouverin pesulaitostyöläisistä kuuluu jo unioon.

\- - -

Keuhkotaudin aiheuttama tuho

on Dr. Livingston Ferrandin mukaan niin hirvittävä että jokaisessa sotivassa maassa sen tuhoa.. ana on kuollut vuosittain melkein yhtä monta ihmistä kuin taistelutantereellakin. Noin 50,000 aselsiin kutsuttua miestä tässä tässä maassa on ollut keuhkotautista.—Ihmiset yksin eivät sairasta tuberkuloosia, vaan on se